

שיעורי חינוך

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

פרשת מקץ
שנת תשפ"ד

גליון
ל"ז

שיעורי חינוך

יום שני פרשת נח התשפ"ג - קריית ברסלב - ליבערטי יע"א

• שהמלמד לא יהיה ילד

נותנים לכל אחד בפרטיות לטיפה, ואומרים לכל ילד בנפרד: "אתה הילד הכי טוב, לא אליה אני מתכוון, ישנם ילדים שהם לא מתנהגים בדרך ארץ, אבל אתה פן מתנהג טוב, כשאפגש את אבא שלך אסור לו ד"ש חם עליך".

בתקיפות, אבל הוא רק ילד!

הסבה העקרית שבשבילה באתי היום לקריה היא כדי לעזור למלמד חדש, אני רוצה שהכתה שלו תכנס למסגרת בהתחלת השנה על ידי תקיפות, והיות ואין עדין מנהל קבוע, באתי אני לעשות את זה. נכנסתי לכתה ובפני הילדים התקשרתי לאבא של אחד הילדים, ואמרתי לו: "הילד שלך הוא ילד כל כך טוב, הוא מתנהג כל כך יפה!" ואחר כך פניתי לילד אחר ואמרתי לו: "אני חושב שאני אצטרך להתקשר לאבא שלך ולהגיד לו ד"ש הפוך ממה שאמרתי עכשיו" אמר לי הילד: "לא, לא, שראש הישיבה יחפה עוד שבוע!"

מצד שני צריך המלמד לזכור שגם הוא היה פעם ילד, ולזכור את ימי הילדות שלו: 'אני גם לא למדתי, אני גם לא התפללתי, אני גם נסיתי טוב טוב את המלמד שלי...' 'אני גם עשיתי לו פרצוף', - 'וכי הייתי רע? הייתי ילד!'

טוב, מורה טובה - הוא מי שיושב עם הילדים, ודואג לתת לכל ילד וילד חינוך ומלה טובה.

היום לפני שיצאתי מויליאמסבורג לעבר הקריה, הבחנתי בתלמוד תורה על אחד הילדים היותר גדולים שהוא לא שמח, קראתי לו, ושאלתי אותו: "מה קורה?" והוא ענה לי: "אבא ואמא שלי לא מרצים ממני, הם לא סומכים עלי בכלום", שאלתי אותו: "איה אתה יודע את זה?" והוא ענה לי: "אני יודע" - ילד מרגיש אם אוהבים ממנו, ילד מרגיש אם אוהבים אותו.

תקיפות, וללטרף בפרטיות

בהתחלת השנה צריכים להיות תקיפים, אבל באותו זמן שתקיפים אפטר גם ללטרף את הילדים בפרטיות.

בכתה מכרחים להיות מאוד מאוד תקיפים, כדי שהילדים יקלטו בצורה ברורה שאי אפשר לדבר כשהמלמד מדבר! אין כזה משג לפתח את הפה כשהמלמד מדבר! אין כזה משג לפתח את הפה כשהמורה מדברת! אם אתה רוצה להגיד משהו, אתה יכול להרים את היד, ואי אפשר לעשות כאן הפגנות, אם המלמד אומר 'להוריד את היד' חייבים להוריד את היד.

עם כל זאת יכול להיות שהמצב נהיה כבר קצת מדי תקיף, אז כשהם מחוץ לכתה כשאף אחד לא רואה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אָנוּ מְמַשִּׁיכִים עִם חֵלְקוֹ הַשְּׁלִישִׁי שֶׁל הַשְּׁעוֹר לְמַחְנָכִים שְׂנַמְסֵר עַל יְדֵי רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה שְׁלִיט"א בְּיוֹם שְׁנֵי פְרָשֵׁת נַח הַתְּשַׁפ"ג בְּקְרִית בְּרֹסְלָב - לִיבֶעֱרֵטִי יַע"א.

מה נקרא תלמוד תורה טוב?

במקומות מסוימים, תלמוד תורה פרושו בגן עם תאורה יפה, ובחוץ יש חצר עם משחקים ועם עצים יפים, ולא יותר, בתוך הבגן יש רופא שמצמיד לכל ילד כדורים; אצלנו זה לא כך, אצלנו יש מלמד עם לב! הוא הולך לדבר עם הילד, הוא הולך לעשות מפל ילד את הילד הכי טוב; והוא מרגיש שיש לו את הכתה הכי טובה והילדים הכי טובים, - והילדים מרגישים את זה!

ראש הישיבה אמר למזכיר של המוסד: "אני מבקש ממה, אל תקנה שום דבר למוסד; לא זה תלמוד תורה ובית חנוך שהבגן מתקתק והמשחקים מתקתקים".

אם מלמד או מורה לא אוהבים ילד, אתם יכולים יכול ללכת אתו לגנה, לקחת אותו לגונה פארק, אתה יכול להביא ממתקים, בבות ועגלות, אבל הילדים ימשיכו להרגיש, המלמד, המורה שלי לא אוהבים אותי! - לא זה גורם שיהיו מלמד טוב, מורה טובה, תלמוד תורה טוב, בית חנוך טוב; מלמד

• שהמלמד לא יהיה ילד

שהמלמד לא יהיה ילד

דבר אחד תזוהר: שאתה לא תהיה ילד. לפני שנתים היה לי ספור מענין בבית פיגא בויילאמסבורג: מורה מהפחות הגבוהות כתבה לי מכתב כזה: "הכל טוב ויפה בבית החנוכה, אבל יש בת אחת בכתה שהיא לא צריכה אותי, אפלו כשאני מנסה לתת לה תפקיד, אני אומרת לה שתלך להביא משהו, היא נעמדת בכזו צורה כאלו היא לא מענינת בזה". התחלתי לחשב מה אפשר לעשות כדי לעזור לילדה, ובתוך כך אני מקבל מכתב מאותה בת שפותבת לי כך: "אני לא יודעת למה המורה כל כך קריכה אלי, אני מרגישה שהמורה לא צריכה אותי, וכמה שאני מנסה להראות לה שאני טובה היא לא מקבלת את זה", - ראיתי שלשתיהן יש רגשי נחיתות ילדותיים.

הקשיה היא, למה אתה חושב כאלו דברים?! מילא אם הילד חושב כך, הוא הרי ילד, ילד הוא הרי כלו נחיתות שבנחיתות... אבל אדם מבגר שיסתובב עם נחיתות?! הרי אתה כבר מלמד, מורה, אל תחשב את כל המחשבות האלו 'כן צריכים אותי' או 'שלא צריכים אותי', כל הדברים האלו הם טפשיים.

מלמד ומורה צריכים לזכר, אני כאן המלמד, אני כאן המורה, כל הילדים צריכים אותי! ואם ילד עושה לי פרצוף מענין, זה עדין לא אומר שהוא לא צריך אותי, ואם ילד אומר: "אני לא אוהב את המלמד שלי", זה לא אומר כלום, תגיד לו: "אני 'כן' אוהב אותך, אתה ילד מאוד טוב, עכשו תוריד יפה את הרגלים שלך, עכשו תניח יפה את הידים שלך, עכשו צריכים לכתב".

הילדים מנסים את המלמד

לא כל ילד בא מבית שמחנכים בו, הרבה פעמים קורה שבתחלת שנה ילדים לא מציתים, מלמד טוב כבר יודע שהילדים רוצים לנסות אותו

תענוג, אבל ברגע שהתחלתי לדמן שאני לענין ושאיני כבר מלמד מצלח, קרו בפתאומיות דברים חדשים שלא ידעתי איך לטפל בהם, וכשעוד פעם בקשתי מהשם יתברך, ועוד פעם עשיתי תפלה, ועוד פעם מסרתי את הכתה להשם יתברך, עזר לי השם יתברך, קבלתי נסיון יותר עשיר.

כל ילד צריך לקבל מלה טובה

כל ילד צריך לקבל מלה טובה, כל ילד צריך לקבל ד"ש טוב.

בכל פתה יש כמה ילדים שהם מסתובבים סביב המלמד, הם נדבקים למלמד, הם מושיטים את הראש שלהם, הם צריכים לטיפה, הם מנסים כל הזמן לקבל מלה טובה מהמלמד. אלו ילדים בריאים; ישנם אנשים שמחתימים את הילדים האלו כבעייתיים: הוא מחפש מדי הרבה תשומת לב אבל האמת היא שזה בכלל לא בעיה, מי שצריך תשומת לב הוא אדם בריא, אולי מי שלא צריך תשומת לב, הוא יש לו בעיה... השם יתברך ברא את האדם שירצה שישתכלו עליו, שישבו ממנו, שיתנו לו מלה טובה על המראה שלו, על הבגדים שלו. ויש ילד שבגלל שהוא לא מסתובב ליד המלמד, יכולים לעבר שבוע שבועים והוא עדין לא קבל מלה טובה מהמלמד.

כשהייתי מלמד היתה לי מחברת עם כל שמות הילדים, בכל לילה עשיתי לעצמי חשבון נפש, לאיזה ילדים כבר נתתי מלים טובות, ולאיזה ילדים עוד לא אמרתי כלום, וכשראיתי שעם ילד מסים כבר לא דברתי שבוע שלם, צינתי לעצמי שמחר אני אקרא לו ואגיד לו מלה טובה.

אי אפשר לעשות הפליות בכתה, אם שני ילדים שכחו להביא משהו, אי אפשר להגיד לילד אחד: "אתה תלנה מהחבר שלך", ולילד השני להגיד: "אתה חייב ללכת למשרד",

באו נראה את החזק של המלמד שלי ובמה הוא חלש, ועם מה הוא לא יכול להסתדר, והמלמד ממשיך להיות חזק, והוא אומר: "כאן בכתה חייבים לצית יפה!" הילד הולך לנסות עוד פעם ועוד פעם, עד שהוא ינכח שהמלמד חזק, וכאן חייבים לצית.

כאן בתלמוד תורה התלונן בפני מלמד מהפחות הקטנות על ילד, שהוא מאוד מאוד קשה, כזה ילד עוד לא היה לו, והוא מביא לי דגמה: הוא הראה לילד שני דפים ושאל אותו: "איזה דף אתה רוצה לצבע, זה או זה?!" והילד נותן צעקה: "כלום!" והילד לקח את שני הדפים וקרע אותם... אמרתי למלמד: אפשר לעשות מזה ספור שלם של חצפה, לזרק את הילד מהכתה ואחר כך לזרק אותו חזרה לכתה... אבל מלמד טוב לא מאבד עשתונות, הוא אומר לילד בצורה חזקה: "כלום זו לא תשובה! בא הנה, אני נותן לך עוד פעם אחת שני דפים, תבחר איזה דף אתה רוצה לצבע", ואם הילד אומר עוד פעם: "אני לא צובע!" תגיד לו עוד פעם: "תתישב יפה, בוא נראה איזה יפי אתה שומע בקול המלמד, בוא נראה איזה יפי אתה צובע", "תענוג לראות איזה יפי אתה צובע", הילד ינכח שכאן חייבים לצית.

בלי תפלה זה לא הולך

בקררה יש מעלה שאני לא יודע אם יש אותה בעיר, בקררה נוסעים מהבית עשר חמש עשרה דקות עד לתלמוד תורה ולבית החנוכה, בדרך יכולים המלמדים והמורות להתבודד, לבקש מהשם יתברך: "רבונו של עולם אני נוסע עכשו לתלמוד תורה, אני נוסעת עכשו לבית החנוכה, תעזר לי שהיום יהיה יום טוב".

אני זוכר כשהייתי מלמד, יום שידעתי שאני לא יודע כלום, ואני לא מצלח לכלום, ובקשתי מהשם יתברך: "רבונו של עולם אני מוסר לך את כל הכתה, תעזר לי שהיום יהיה יום טוב". היום נסע כמו רפבת, היה

• שהמלמד לא יהיה ילד

"עוד לא התקשרת לאבא שלי", לא יכלתי להתעלם מהילד, אצלי זה לא נחשב לכלום, מה כבר עשיתי? פן התקשרתי לאבא שלו, ולאבא שלך לא?! אבל אצלו זה עולם מלא!

ההמשד בעזרת השם יתברך בפסבוע הבא

היום פשהייתי בפתה, והתקשרתי להורים, רציתי להתקשר רק להורים של שני ילדים, אבל כל הילדים התחילו להתחנן: "תתקשר גם לאבא שלי", הייתי מכרח להתקשר לכל האבות, וכשרציתי לעלות כבר אליכם כדי למסר את השעור, נענה ואמר אחד מהילדים היושבים בצד:

למה אני צריך ללכת למשרד? הילד מבין מיד שהמלמד שלי לא אוהב אותי, צריכים להזהר בזה.

אצלו זה עולם מלא!

גם צריכים לדעת שדבר שיכול להראות בעיני המלמד כדבר קטן, בכלום, יכול להיות אצל הילד כעולם שלם, וזה מאוד יטריד אותו. לדגמה:

מכתבים בעניני חינוך

מאת ראש הישיבה שליט"א

מה עושים עם ילד שלא שומע בקולי בכלל?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

אני מודה להשם יתברך שאני מלמד בהיכל הקודש בקרית ברסלב, היום היה לי יום מאוד יפה בתלמוד תורה, בתחלת היום עדין היה קשה, עכשו בסוף היום היה ממש תענוג, תודה השם.

זו הרגשה מאוד טובה אחרי יום גדוש בתלמוד תורה; הייתי יכול לעבד ולהתנוע, לך תדע איפה, וכאן אני יושב עם ילדים ואני מחדיר בהם יראת שמים, וישר כח שנתתם לי את המתנה הזו לזכות להיות כן מלמד.

יש לי ילד בכתה שאני מאד מתקשה אתו, במיוחד מאז שאמא שלו ילדה, והוא היה זמן קצר אצל משפחה אחרת, הוא חזר הביתה שונה לגמרי, במה שהיה קשה עד אז, זה נהיה עכשו עוד הרבה יותר קשה, הוא ממש לא שמע בקולי בכלום, כל מה שאמרת לי הוא עשה הפוך, אבא שלו גם אמר לי שמאז שהוא חזר הביתה הוא לא יכול להסתדר אתו.

השבוע בכיתי למנהל שאני לא יכול יותר אתו, הוא גורם לי לברח מהפתה, אני לא יכול יותר, המנהל יעץ לי שאמנה אותו לגבאי; הילד הזה יודע היטב את הקריאה אז שאמנה אותו לחזן, שהוא יקרא והילדים יאמרו אחריו. ואכן כך עשיתי, הושבתי אותו בשלחן שלי ומניתי אותו לגבאי, הוא הקריא וכולם אחריו, ואתמול אבא שלו מתקשר אלי ואומר לי שהוא לא יודע מה קרה כאן, הוא הגיע הביתה ילד חדש, הוא ספר שהוא גבאי בתלמוד תורה, הוא כבר ציית לכל מה שאמרו לו בבית. תודה השם שיש לנו מנהל בזה.

וישר כח על הכל.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת פנחס, י"ג תמוז, שנת ה'תשפ"ג
לכבוד ... גרו יאיר, מלמד תלמוד תורה היכל הקודש קרית ברסלב
קבלתי את מכתבך.

מוהרא"ש זכותו יגן עלינו דבר הרבה מאד אל מלמדים, ונתן להם הרבה חזוק, שהם ידעו את החשיבות של להיות מלמד, ומוהרא"ש היה מדבר הרבה מאד על מה שחכמינו זכרונם לברכה מספרים (מעניית כד.) פעם הייתה שנת בצרת - תקופה ארצה לא ירדו גשמים, גזרו תענית ועדין לא ירדו גשמים, קם יהודי פשוט ונגש אל העמוד ומיד כשהוא אמר: "משיב הרוח, ומוריד הגשם" - התחיל לרדת גשם, שאלו אותו: "מה הם מעשיך הטובים?" וענה: "מלמד דרדקי אני - אני מלמד תורה לילדי ישראל, ואני לא מפלה בין ילד שאביו משלם לי עבור הלמוד, לבין ילד שאביו לא משלם; עוד מנהג יש לי, כשאני רואה ילד שלא רוצה ללמד אני משחד אותו, יש לי בבייתי אקוריוס עם דגים ואני אומר לו שאם הוא ילמד אראה לו את הדגים, עד שהוא מתחיל ללמד"; זה היה הפח שלו, לכן הקשיבו לתפלות שלו.

על כל פנים רואים מהספור הזה את גדלותו של מלמד שמשחד את הילדים, עד שהם לומדים ומתפללים, וזו הדרך,

זו הגישה הכי טובה לילדים, לרומם אותם; לעשות אותם חשובים, וכך לכבד את לבם.
יעזר השם יתברך תצליח עם כל תלמידך, שתחדיר בהם אהבה ונאמנות להשם יתברך.

...
(עצתו אמונה פרשת מטות מסעי תשפ"ג)

איך אפשר לומר שאסור להבות לילדים?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

ראיתי מכתב שראש הישיבה כתב שאסור להבות ילדים, אבל מצד שני רואים בגמרא (ברכות מ"ו) שהיה מלמד שהיה מכה את הילדים חזק מאד, עד מות, ולכן רב אחא לקח ממנו את המלמדות, אבל רבינא החזיר אותו כי לא היה מלמד אחר שילמד כל כך טוב עם הילדים. זאת אומרת שאפילו שהוא ממש רצח את הילדים, הרשו לו להיות מלמד שם, כי הוא למד אתם היטב. ברמב"ם ובשלחן ערוך גם נפסק שמתר להבות תלמיד, כמובן לא כל כך חזק כמו בספור בגמרא.

וכי מתר לעקור הלכה ולומר שאסור בכלל להבות ילד או תלמיד שלא מתנהג כראוי?

השם יעזר שראש הישיבה יראה הרבה נחת מכל תלמידיו ומעבודת הקודש הקשה והגדולה.

וישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש
פרשת ויקהל-פקודי - החדש, מברכים
ניסן, כ"ח אדר, שנת ה'תשפ"א
לכבוד ... גרו יאיר
קבלתי את מכתבך.

אתה שואל טוב מאד, איך אפשר
לומר 'לא להכות ילדים', כששלמה
המלך אומר (משלי יג, כד): "חושך
שטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר",
שואלים חכמינו הקדושים (ילקוט משלי,
רמז תתקנ; מדרש משלי, יג): וכי יש אב
ששונא את בנו? "אלא מתוך שאין
מוכחו על התורה והתקמה ודרך
אין, עתיד לשנאתו", אם לא נותנים
לילד מוסר הוא לא ילמד, לא יתפלל
ולא יהיו לו מדות טובות, עד שבסוף
הוא ישנא אותו, "אבל אם מוכיחו",
אב שפן נותן מוסר, "נעשה אהבו",
בסוף יאהב את ילדיו, כמו שכתוב:
"ואהבו שחרו מוסר"; יוצא מזה
שלא כוארין בן צריכים להכות ילדים!

את הקשיא הזו שאלו פעם לרבי
נתן; הרי כתוב בפרוש (משלי יג, כד):
"חושך שטו שונא בנו", מי שלא
משפמש עם מקל, ישנא את בנו, כי
אם הוא לא מעניש אותו - הוא יצא
לתרבות רעה! ענה רבי נתן: "לא
כתוב בפרש"ו שישנאו מכות", כתוב
שצריכים שיהיה מקל"; שיראו את
המקל לילד ועל ידי זה הוא כבר
ישתנה לטובה, לא צריכים את המקל
בשביל להכות, מספיק להראות להם
כדי שישפחדו וילכו בדרך הטובה".

חס ושלום לומר שעוקרים הלכה;
אדרבה, תטרח לעיין איך נפסק, זה
הלכה מפורשת (שלחן ערוך הרב יורה דעה,
הלכות פלמוד תורה פ"ק א, סעיף יג): "תינוק

ממנו ברכה לילדים טובים, לקח
החפץ חיים תהלים שהיה נפוח
מרטיות, הוא הראה זאת ליהודי
ואמר לו: "אתה רואה? זה התהלים
של אמי עליה השלום בו היא בכתה
כל יום שיהיו לה ילדים טובים, כך
זוכים לילדים טובים".

השם יעזר שתצלית בכל הענינים.

(עצתו אמונה פרשת ויקרא תשפ"א)

איך אני גורם לבתי להתפלל?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

יש לי ילדה בת שמונה שלא רוצה
להתפלל. היא אומרת שהיא לא מבינה
את המילים, ולכן אין לה סבלנות להתפלל.
מה אני יכולה לעשות?

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת
שמות, י"ט טבת, שנת ה'תשפ"א
קבלתי את המכתב.

תחזקו אותה, תגידו לה שאפילו
שהיא לא מבינה מה היא מתפללת -
שתמשיה להתפלל, כי הקדוש ברוך
הוא מבין כל מילה, הקדוש ברוך הוא
מקשיב לכל מילה שמבקשים ממנו.

במשך הזמן היא תקלט את פרוש
המילות, והיא תקבל יותר ויותר רגש
להתפלל.

השם יעזר שתצליתו בכל הענינים.

...

(עצתו אמונה פרשת שמות תשפ"א)

שאינו רוצה לקרות, לא יפה אותו
המלמד מכת אבני, לפיכך לא יבהו
בשוטים ולא במקל, אלא ברצועה
קטנה", עם שרוף קטן של נצל, "אם
קורא, קורא ואם אינו קורא בהכאה
זו, יהיה יושב כך עם חבריו, להיות
להם לחברה וסופו אפשר יתן לבו".

אז הרי ברור שההלכה היא שאסור
להכות ילדים, רק עם שרוף להעיר
אותם שיהיו בענינים; להפך, אסור
להכות; ההלכה היא (שם): "ומלמד
תינוקות החובט יותר מדאי, מעבירין
אותו והוא עובר בלא תעשה כי
מאחר שמכה שלא ברשות הרי זה
כמכה אחד משאר ישראל".

המציאות היא שכל אלו שמכים
וסוטרים - זה בא מחסר סבלנות
או מחסר ישוב הדעת בגלל מתח
ועצבנות. במקרים שפן צריכים לתת
סטירה לילד, כשהוא מתנהג בחצפה
או כשהוא עושה דברים מסכנים,
זה צריך להיות אחרי התבוננות. עם
ישוב הדעת גדול בלי אבוד עשתונות.
כשמרביצים מתוך אבוד עשתונות
או מתוך כעס - זה בכלל לא חנוף;
אפילו שחושבים בשעת מעשה שזה
חנוף, צריכים לדעת שזה לא חנוף,
רק הכעס והעצבים מסיתים את
האדם 'עכשיו צריכים לתת סטירה',
'עכשיו צריכים לתת מכות'.

הורים ומלמדים שרוצים להצלח
עם הילדים, עם התלמידים - צריכים
לשפוף דמעות יומם ולילה, להתחנן
להשם יתברך שהילדים יהיו כשרים,
שהילדים יגדלו תלמידי חכמים,
שיילכו בדרך הצדיקים.

מוהר"ש ספר שפעם הגיע יהודי
לחפץ חיים זכותו יגן עלינו ובקש

לקבלת הנליון מדי שבוע יש לשלוח אימייל ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קול ברסלב

קוואל פון חיזוק (נשים)

שיעורים; סיפורי תפילה; מתכונים; ועוד

079-704-0069

ארצות הברית 212-444-9169 / אנגליה 03303502363

קנדה 438-320-9090

...

חיזוק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד

079-704-0066

ארצות הברית 212-444-9191 / אנגליה 03303502361

קנדה 4383008080 / בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370

מייל חיזוק יומי chizikyomi@gmail.com